

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
«Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

16 лістапада 2012 года, № 19 (2078)

УШАНАВАННІ

За заслугі ў касмічнай галіне

Рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта акадэмік НАН Беларусі **Сяргей АБЛАМЕЙКА** абраны ганаровым членам Расійскай акадэміі касманаўтыкі імя К. Э. Цыялкоўскага.

Такое рашэнне прынята 30 кастрычніка на пасяджэнні бюро прэзідыума гэтай міжрэгіянальнай арганізацыі як акт прызнання асабістых заслуг Сяргея Абламейкі ў справе асваення касмічнай прасторы, умацавання навуковых і вытворчых сувязяў прадпрыемстваў і арганізацый касмічнай галіны Расіі і Беларусі.

Як распавёў прэс-службе БДУ

галоўны вучоны сакратар акадэміі Юрый Цюкалаў, членамі Расійскай акадэміі касманаўтыкі могуць быць акадэмікі (правадзейныя члены) і члены-карэспандэнты, якія выбіраюцца з грамадзян Расіі. Замежнікі і асобы без грамадзянства выбіраюцца ганаровымі членамі, іх на сёння 14, гэта выхадцы з Кітая, Індыі, Канады, Францыі і Беларусі. Прычым з нашай краіны толькі

Сяргей Абламейка ўдастоены такога гонару.

Адзначым, што раней Сяргей Уладзіміравіч быў узнагароджаны знакам Расійскага авіяцыйна-касмічнага агенцтва «За міжнароднае супрацоўніцтва ў галіне касманаўтыкі» (2004), медалём імя Ю. А. Гагарына Федэрацыі касманаўтыкі Расіі (2007), юбілейным медалём Расійскага касмічнага агенцтва «50 гадоў касмічнай эры» (2007), медалём імя Г. С. Цітова Федэрацыі касманаўтыкі Расіі (2008) і знакам Расійскага касмічнага агенцтва «За заслугі ў касманаўтыцы» (2009).

Алена МАРЦУЛЕВІЧ

Даведка

Акадэмія касманаўтыкі імя К. Э. Цыялкоўскага створана 28 сакавіка 1991 г., з 1999 г. стала называцца Расійская акадэмія касманаўтыкі імя К. Э. Цыялкоўскага. Гэта міжрэгіянальная грамадская арганізацыя, з'яўляецца добраахвотным самакіравальным некамерцыйным фарміраваннем. Арганізацыя прымае ў ганаровыя члены асоб, якія зрабілі важкі ўнёсак у развіццё навук аб космасе, распрацоўку тэхнічных сістэм, стварэнне праектаў і праграм развіцця касманаўтыкі і актыўна ўдзельнічаюць у працы акадэміі.

Чытайце ў нумары:

ПРАФЕСАРСКИ СХОД

Гэта ўнікальная супольнасць мае намер уплываць на працэсы ўнутры ўніверсітэта і за яго межамі

Стар. 2

НАНАСПАДАРОЖНИКУ БЫЦЬ!

Пра абвешчаны конкурс і стан касмічнай галіны распавядае дырэктар НМЦ аэра-касмічнай адукацыі Уладзімір САЕЧНИКАЎ

Стар. 3

А ЦІ ПРАЎДА, ШТО...

Каверзнае апытанне дэканаў да Міжнароднага дня студэнта

Стар. 4

ДА ЎВАГІ!

АКТУАЛЬНА

АСНОЎНАЯ СІЛА СПОРТУ

Першы прарэктар БДУ **Міхаіл ЖУРАЎКОЎ** абраны старшынёй Беларускай асацыяцыі студэнцкага спорту.

Устаноўчы сход гэтага новага аб'яднання адбыўся 8 лістапада ў Мінску з удзелам намесніка прэм'ер-міністра Беларусі Анатоля Тозіка, міністра адукацыі Сяргея Маскевіча, прадстаўнікоў НАК Беларусі, Міністэрства спорту, іншых афіцыйных асоб. У працы сходу прынялі ўдзел таксама прадстаўнікі 54 устаноў вышэйшай адукацыі, дырэктары спартыўных клубаў, студэнты, якія маюць высокія дасягненні ў спорце.

Беларуская асацыяцыя студэнцкага спорту – добраахвотнае аб'яднанне устаноў вышэйшай адукацыі нашай краіны, камерцыйных і некамерцыйных арганізацый, якія займаюцца развіццём і папулярызацыяй студэнцкага спорту як аднаго з напрамкаў дзяржаўнай палітыкі. Мэтай дзейнасці асацыяцыі з'яўляецца кансалідацыя намаганняў устаноў вышэйшай адукацыі, а таксама зацікаўленых арганізацый у развіцці і папулярызацыі фізічнай культуры і спорту.

У выканаўчы камітэт асацыяцыі ўвайшлі рэктары, выкладчыкі, трэнеры і спартсмены. А на першым этапе працы ў кожнай вобласці з'яўляцца рэгіянальныя прадстаўніцтвы.

Зусім нядаўна на неабходнасць развіцця студэнцкага спорту звярнуў увагу Прэзідэнт Беларусі на пасяджэнні Нацыянальнага алімпійскага камітэта. ВУ павінны падтрымліваць студэнтаў, якія паказваюць высокія спартыўныя вынікі. У перспектыве – гэта перамогі нацыянальных каманд на міжнароднай арэне.

Міністэрствам адукацыі падрыхтаваны праект указа, у якім прадугледжана права кіраўнікоў ВУ даваць скідкі ў памеры 60 % студэнтам і навучэнцам, якія з'яўляюцца прызёрамі Алімпійскіх гульняў, чэмпіянатаў Еўропы, свету і Сусветнай універсіяды. На сходзе было адзначана, што ВУ працягнуць стварэнне і клубаў (каманд) па гульнявых відах спорту. Магчыма, да 2014 г. у краіне будзе каля 50 такіх клубаў. Плануецца дадаткова ўвесці трэнерскія стаўкі ў ВУ, якія выбралі профільным відам гульнявыя віды спорту. У найбліжэйшыя два-тры гады ў беларускіх ВУ плануецца ўвесці ў эксплуатацыю 14 спартыўных збудаванняў, а таксама працягнуцца правядзенне студэнцкіх ліг па гульнявых відах спорту.

Міхаіл Журавкоў, старшыня Беларускай асацыяцыі студэнцкага спорту:

Студэнцкі спорт ёсць. Але цяпер стаіць задача яго неяк аб'яднаць, знайсці добрую фінансавую падтрымку для таго, каб у нашых універсітэтах, як ва ўсіх краінах свету, студэнцкі спорт не асацыяваўся толькі з фізкультурай, з масавым спортам. Усё ж такі студэнты – гэта асноўная рухальная сіла спорту вышэйшых дасягненняў.

Рэспубліканская студэнцкая ўніверсіада ладзіцца штогод па 29 відах спорту, у тым ліку 18 алімпійскіх і 11 неалімпійскіх. З гэтага года ўніверсіада будзе праведзена ў новым фармаце – ВУ дадзена права выбару пераліку дысцыплін, у якіх яны змогуць прыняць удзел. Пра тое, што студэнцкі спорт актыўна развіваецца, кажа і той факт, што ў Беларусі значна ўзрасла колькасць ВУ і студэнтаў, якія выступаюць на 1 этапе ўнутрыўніверсітэцкіх спаборніцтваў. За апошнія 3 гады больш чым на 2 тыс. павялічылася ўдзельнікаў фінальных спаборніцтваў універсіады.

Дар'я ЧАРНЯЎСКАЯ

Белорусский государственный университет
начал собственную программу по разработке, запуску и эксплуатации университетского наноспутника.

15.11.2012-15.02.2013

Открыть свою идею в космос!

Объявляется конкурс!

- На лучшее ИМЯ для университетского наноспутника
- На лучший проект космического эксперимента для университетского наноспутника

Заполните анкету на
www.aec.bsu.by

И получи в подарок специальный приз!

Подробности на сайте
Центра аэрокосмического образования БГУ
www.aec.bsu.by

Лучшие предложения будут реализованы в рамках проекта по разработке, запуску и эксплуатации университетского наноспутника.

Организатор конкурса:
Белорусский государственный университет

ПРАФЕСАРСКІ СХОД

Гэтая ўнікальная супольнасць мае намер уплываць на працэсы ўнутры і па-за межамі ўніверсітэта

Нядаўна Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт адзначыў дзевяноста першы дзень нараджэння. Дата хоць і не круглая, але набліжае ўніверсітэт да 100-гадовага юбілею, сустрэць які БДУ збіраецца абсалютным лідарам. Напярэдадні свята ў БДУ адбылося пасяджэнне прафесарскага сходу – аб'яднання, створанага для таго, каб найбольш аўтарытэтная частка супрацоўнікаў – дактары навук, прафесары – магла ўплываць на важныя працэсы і ўнутры ўніверсітэта і па-за яго межамі.

ЯКІЯ ПРАБЛЕМЫ ТРАПІЛІ Ў ПОЛЕ ЗРОКУ ПРАФЕСУРЫ?

Па словах старшыні прэзідыума прафесарскага сходу, акадэміка НАН Беларусі, доктара хімічных навук, прафесара А. І. Лесніковіча, адна з задач сходу – вывучэнне і абагульненне грамадскай думкі па жыццёва важных для БДУ пытаннях. Менавіта з гэтага пачаў працу сход, створаны ў лютым 2012 г. Ад таго часу адбыліся сустрэчы на факультэтах, прайшло пасяджэнне прэзідыума з удзелам міністра

Акадэмік А. І. Лесніковіч

няецца ва ўніверсітэтах: маўляў, яна разлічана на вытворчыя прадпрыемствы, а не на адукацыйныя ўстановы. Прафесары заклапочаны і тым, як не дапусціць дэвальвацыі вышэйшай адукацыі, іх непакоіць пераход на 4-гадовы тэрмін навучання, планы па адмене спецыялізацый і іх замене практыка-арыентаванымі курсавымі і дыпломнымі праектамі. Крытыка прагучала і на адрас апарату БДУ, дапаможных службаў: затрымкі афармлення камандзіровак, невыкананне прынцыпу «аднаго акна», недаступнасць чыноўнікаў – гэта хоць і тэхнічныя, але вельмі актуальныя рэчы. Увогуле, навукоўцы лічаць, што апарат чыноўнікаў універсітэта занадта вялікі. Яны адзначаюць таксама, што ў БДУ павінна рэалізоўвацца больш міжнародных навуковых праектаў. Прафесары звярнулі ўвагу на праблемы

навучання замежных грамадзян: у часткі з іх ёсць праблемы з рускай мовай, што адбіваецца на якасці адукацыі. Таму прапаноўваецца ўвесці дадатковыя моўныя курсы на платнай аснове, платную перадачу экзаменаў і залікаў, каб нацэліць замежнікаў на больш інтэнсіўную і адказную вучобу. Даволі востра стаіць пытанне настрывіфікацыі дыпламаў кандыдатаў і дактароў навук на тэрыторыі Беларусі і Расіі. Ці патрэбная гэтая працэдура ўвогуле, калі краіны ў адзінай адукацыйнай і навуковай прасторы?

Такім шырокім спектрам пытанняў зоймуцца тэматычныя камісіі, якія былі створаны пры прэзідыуме прафесарскага сходу. Напрыклад, пытанні, якія не могуць быць вырашаны толькі на ўзроўні ўніверсітэта, узяла на сябе камісія па ўзаемадзеянні з органамі дзяржаўнай улады. Яе ўзначаліў доктар юрыдычных навук прафесар Р. А. Васілевіч. Менавіта Рыгор Аляксеевіч з'яўляецца галоўным распрацоўшчыкам законапраекта аб унясенні змен у закон «Аб пенсійным забеспячэнні», які прадугледжвае захаванне надбавак за ступені і званні пры выхадзе навукоўца на пенсію; гэта, бадай, найважнейшы вынік дзейнасці

сходу за 9 месяцаў існавання. Праект накіраваны ў Міністэрства адукацыі, і прафесары БДУ спадзяюцца, што ініцыятыва не застанецца ляжаць пад сукном.

Прафесарская супольнасць мае намер надаць увагу школьнай адукацыі. Навукоўцаў непакоіць узровень падрыхтоўкі вучняў сярэдняй школы. Гэтае пытанне бярэ на кантроль камісія па праблемах вышэйшай і сярэдняй адукацыі, сацыяльнай абароне. Яе ўзначаліў прафесар Васіль Іванавіч Стражаў.

Мяркуючы па напрамках дзейнасці камісій, прафесура надае вялікае значэнне супрацоўніцтву з Нацыянальнай акадэміяй навук, укараненню ў вучэбны працэс інфармацыйных тэхналогій, матэрыяльна-тэхнічнаму забеспячэнню, міжнародным сувязям, узаемадзеянню са сродкамі масавай інфармацыі.

Камісіі – пэўныя рабочыя органы прафесарскага сходу. Наступны іх крок – пошук рашэнняў узятых праблем.

БДУ ПРЭТЭНДУЕ НА СТАТУС НАЦЫЯНАЛЬНАГА УНІВЕРСІТЭТА

Рэктар БДУ С. У. Абламейка зазначыў, што моц універсітэта – гэта заслуга прафесуры, бо за ёй стаяць навуковыя школы, вучні, іх шматгадовая дзейнасць вызначыла цяперашні выгляд універсітэта. Унікальнасць прафесарскага сходу БДУ ў тым, што ён знаходзіцца

Акадэмік С. У. Абламейка

нібы па-над адміністрацыяй – можа ўплываць на кіраўніцтва, прапаноўваць і рэкамендаваць. Таму Сяргей Уладзіміравіч Абламейка, акадэмік НАН Беларусі, доктар тэхнічных навук, прафесар, дакладаў перад сходам справядначу як менеджар.

Рэктар паведаміў, што зараз ва ўніверсітэце распрацавана палажэнне, згодна з якім плануецца матэрыяльна заахвочваць навукоўцаў з самым высокім індэксам цытавання. Навуковыя кіраўнікі замежных аспірантаў ужо атрымліваюць больш, чым кіраўнікі беларусаў, але ў БДУ шукаюць магчымасць яшчэ павысіць аплату іх працы. Практыкуецца даплата кіраўнікам аспірантаў, калі тыя абаранілі кандыдацкую дысертацыю ў тэрмін.

Па звестках на верасень, сярэдняя заробатная плата ва ўніверсітэце склала 5,15 млн руб., а сярэдні заробак прафесарска-выкладчыцкага складу – 6,7 млн. У зарплатны мноства складнікаў (даплаты за ступень, званне, стаж, факультэцкія і агульнаўніверсітэцкія прэміі і г. д.), таму яна можа вельмі істотна адрознівацца ў розных прафесараў і вагацца ад 6–7 да 15–20 млн. Па словах С. У. Абламейкі, больш за іншых зарабляюць выканаўцы прыбытковых навуковых праектаў.

Рэктар расказаў, што да канца года мяркуецца распрацаваць комплекс захадаў да святкавання 100-гадовага юбілею ўніверсітэта. Ключавы момант у тым, што да гэтай даты БДУ мае намер падысці ў статусе нацыянальнага ўніверсітэта. У БДУ разумеюць, што не ва ўсіх такіх амбіцый выклічуць станоўчую рэакцыю, але ўпэўнены, што ўніверсітэт гэтага заслугоўвае, бо з'яўляецца лідарам у беларускай вышэйшай школе, умацоўвае аўтарытэт на міжнароднай арэне. Паводле рэйтынгу Webometrics, БДУ ўваходзіць у 600 найлепшых універсітэтаў свету, а ў Quacquarelli Symonds другі год запар знаходзіцца ў групе з 501 па 550 месца. Белдзяржуніверсітэт з вялікім адрывам перамагае іншыя беларускія ўніверсітэты і па колькасці публікацый супрацоўнікаў у прэстыжных міжнародных часопісах.

Іна НІКІЦЕНКА,
«Настаўніцкая газета»
Фота Алега ІГНАТОВІЧА

Адзін з найважнейшых вынікаў дзейнасці прафесарскага сходу – падрыхтоўка законапраекта аб унясенні змен у закон «Аб пенсійным забеспячэнні», дзе прадугледжваецца захаванне надбавак за ступені і званні пры выхадзе навукоўца на пенсію.

адукацыі С. А. Маскевіча, рэктара РІВШ М. І. Дземчука, прадстаўнікоў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі.

Падчас сустрэч выявілася, што шэраг праблемных пытанняў знаходзіцца па-за кампетэнцыяй універсітэта. Гэта, напрыклад, сацыяльная абарона прафесуры – медыцынскае абслугоўванне, узровень заробатнай платы, пенсійнае забеспячэнне. Хаця, лічаць прафесары, пытанне заробку часткова можна вырашыць на ўніверсітэцкім узроўні – праз даплаты навукоўцам за індэкс цытавання, падрыхтоўку замежных магістрантаў і аспірантаў (бо яны плацяць за навучанне), за званне заслужанага работніка ўніверсітэта, абарону кандыдацкай дысертацыі аспіранта ў тэрмін.

Ёсць нараканні да сістэмы межджменту якасці, якая ўкара-

Прафесар А. К. Фядотаў

Прафесура БДУ прапаноўвае ўвесці даплаты за індэкс цытавання, падрыхтоўку замежных магістрантаў і аспірантаў, за званне заслужанага работніка ўніверсітэта.

Па словах рэктара С. У. Абламейкі, зараз ва ўніверсітэце распрацавана палажэнне, згодна з якім ужо па выніках 2012 г. будучы матэрыяльна заахвочвацца навукоўцы з самым высокім індэксам цытавання. Навуковыя кіраўнікі замежных аспірантаў у БДУ ўжо атрымліваюць больш, чым кіраўнікі беларусаў, але адміністрацыя шукае магчымасць яшчэ павысіць аплату іх працы. Практыкуецца таксама даплата кіраўнікам аспірантаў, калі тыя абараняюць кандыдацкую дысертацыю ў тэрмін.

ІНІЦЫЯТЫВЫ

НАНАСПАДАРОЖНІКУ БЫЦЬ!

У БДУ аб'яўлены конкурс на найлепшы праект універсітэцкага нанаспадарожніка і яго назву

Уваход у трэцяе тысячагоддзе супаў з новым этапам развіцця тэхналогій мініяцюрных касмічных апаратаў-нанаспадарожнікаў (апараты вагой менш за 10 кг).

Гэтыя касмічныя апараты ўжо актыўна выкарыстоўваюцца для дыстанцыйнага зандзіравання Зямлі, экалагічнага маніторынгу, прагнозу землятрусаў, даследавання іанасферы.

Адметнымі асаблівасцямі і перавагамі звышмалых касмічных апаратаў з'яўляюцца: нізкая маса КА, параўнальна невялікія затраты на рэалізацыю праекта; выкарыстанне самых простых станцый прыёму і апрацоўкі інфармацыі; параўнальна кароткі тэрмін стварэння вырабу (да 2 гадоў ад пачатку фінансавання да выхаду першага лётнага ўзору на арбіту), экалагічнасць і інш.

Калі ў 90-я гг. мінулага стагоддзя стварэннем мініяцюрных касмічных апаратаў займаліся, галоўным чынам, універсітэты і невялікія прыватныя кампаніі, то ў

2000-х да падобных распрацовак актыўна і паспяхова падключыліся буйныя карпарацыі. Толькі за апошнія дзесяць гадоў каля дваццаці краін свету запусцілі больш за сто піка- і нанаспадарожнікаў на калязямную арбіту.

БДУ назапасіў вялікі досвед у галіне распрацоўкі і стварэння апаратуры для спадарожнікаў і ў галіне прыёму і апрацоўкі касмічнай інфармацыі. Для каардынацыі падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі кадрў для касмічнай галіны Рэспублікі Беларусь у студзені 2008 г. быў створаны цэнтр аэракасічнай адукацыі на базе факультэта радыёфізікі і камп'ютарных тэхналогій. З 2009 г. на кафедры фізікі і аэракасічных

тэхналогій у рамках спецыяльнасці «радыёфізіка» ажыццяўляецца падрыхтоўка па спецыялізацыі «Спадарожнікавыя інфармацыйныя сістэмы і тэхналогіі». З верасня 2010 г. на ФРКТ адкрыта новая спецыяльнасць «Аэракасічныя радыёэлектронныя і інфармацыйныя сістэмы і тэхналогіі». Цэнтр аэракасічнай адукацыі працуе па трох асноўных напрамках: адукацыя, дыстанцыйнае зандзіраванне і універсітэцкі нанаспадарожнік.

Распрацоўка і запуск нанаспадарожніка БДУ з'яўляецца перспектывным і інавацыйным для Беларусі напрамкам касмічнай дзейнасці. **Нанаспадарожнік БДУ** – гэта не толькі арбітальная навуковая лабараторыя з сапраўднымі прэцызійнымі прыбо-

рамі, якія перадаюць каштоўную інфармацыю пра стан Зямлі і калязямной вобласці Сусвету, але і паўнаўартасны, поўнафункцыянальны касмічны апарат, па сваім інжынерна-тэхнічным выкананні адпаведны самаму перадавому ўзроўню тэхнікі.

Дзякуючы гэтаму праекту студэнты атрымаюць магчымасць падчас перыяду распрацоўкі і эксплуатацыі ўдзельнічаць у поўным цыкле прац над рэальным касмічным праектам: ад вырацоўкі канцэпцыі, канструавання, вырабу і наземных выпрабаванняў да эксплуатацыі спадарожніка на арбіце. БДУ атрымае багаты досвед па распрацоўцы звышмалых касмічных апаратаў, створыць інфраструктуру выпрабавальных лабараторый касмічных апаратаў звышмалого класа, комплекс кіравання піка- і нанаспадарожнікамі і адпрацоўкі бартавых сістэм касмічных апаратаў, які ў далейшым дазволіць удзельнічаць у камерцыйных праектах па распрацоўцы касмічных апаратаў.

Прафесар Уладзімір САЕЧНІКАЎ, дырэктар НМЦ аэракасічнай адукацыі

ВЕСТКІ З ФАКУЛЬТЭТАЎ

З найлепшага боку

У канцы кастрычніка на ФМА ўпершыню ў новым агульнафакультэцкім фармаце прайшоў Дзень кар'еры. Вынік перасягнуў чаканні.

На запрашэнне факультэта паўдзельнічаць у Дні кар'еры адгукнулася больш за 50 прадпрыемстваў і ўстаноў. У якасці патэнцыйных працадаўцаў выступілі прадстаўнікі Міністэрства замежных спраў і Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь, Нацыянальнага агенцтва інвестыцый і прыватызацыі, ААТ «Белзамежбуд», Пар-

ка высокіх тэхналогій, Эканамічнага суда СНД, ААТ «БелАЗ», ААТ «Белшына», БМЗ, ЗТАА «Данон», прадстаўніцтваў транснацыянальных аўдытарскіх кампаній і шматлікіх іншых прадпрыемстваў і фірмаў.

Мерапрыемства выклікала жывую зацікаўленасць працадаўцаў у спецыялістах-мжнародніках, выпускніках ФМА.

Студэнты таксама прынялі

актыўны ўдзел у Дні кар'еры, скарысталі магчымасць асабіста пагутарыць з патэнцыйнымі наймальнікамі. Зносіны атрымаліся плённымі: месцы для праходжання практыкі – а ў некаторых выпадках і для працаўладкавання – былі знойдзены.

Станоўчыя водгукі пра Дзень кар'еры гучалі з боку як студэнтаў, так і прадстаўнікоў арганізацый-удзельніц.

«Мы былі прыемна здзіўленыя высокім узроўнем арганізацыі Дня кар'еры на ФМА, што якасна адрознівалася ад падобных мерапрыемстваў у іншых універсітэтах нашай краіны», – падзяліўся ўражаннемі прадстаўнік кампаніі «Данон».

Дадзеная ініцыятыва пацвердзіла сваю значнасць і метаэфектнасць.

Аляксандра ШКОДА

ПАМЯЦЬ

Не быць забытым

Няўлоўна ляцяць гады, нібы пясок скрозь пальцы, і вось ужо прайшла другая гадавіна з дня смерці Гаруновіча Сяргея Аляксандравіча – дацэнта, кандыдата фізіка-матэматычных навук, а для нас проста ўлюбёнага выкладчыка вышэйшай матэматыкі.

Зусім юны, ён жыў насуперак, бо пры нараджэнні дактары казалі, што ён не выжыве. Аднак вышэйшыя сілы далі яму дар даўжынёю ў жыццё.

Рос будучы дацэнт у досыць беднай і проста-й сям'і, дзе дастатку не было, таму з ранніх гадоў ён зразумеў, што дасягнуць вышынь змога толькі сваімі ведамі і талентамі. У школе вучыўся добра: быў адораным дзіцём, не пускаў вучобу на самацёк. Любоў да дакладных навук прышчапіла школьная настаўніца матэматыкі, якая ўсяляла веру і ўмацавала веды, ды так, што ў БДУ ўдалося паступіць з лёгкасцю. У 1972 г. Сяргей Аляксандравіч скончыў матэматычны факультэт БДУ ў першай дзясятцы найлепшых студэнтаў.

Сяргей Аляксандравіч быў культурным, далікатным, сціплым, добрым, разумным, таленавітым чалавекам, і гэтыя якасці нязмен-

на нес па жыцці. Гэта чалавек, які ў жыцці ўсяго дасягнуў сам, сваёй галавой. Захапляўся псіхалогіяй, фатаграфіяй, ёгай, маржаваннем, музыкай, турызмам, кулінарыяй і вельмі любіў дзяцей, бо яны да яго цягнуліся. Педагог ад Бога, умеў данесці складаныя рэчы зразумелай і даступнай мовай. Вылучаў важныя думкі, быў тактоўны ў зносінах, вельмі эрудзіраваным, валодаў пачуццём гумару, прыгажосцю логікі, усяляў веру ва ўласныя сілы. Верыў у добрае ў людзях. Да ўсіх ставіўся аднолькава, не вылучаючы людзей па рангах і статусах. Марыў пра сваю сям'ю, што і ўвасобіў у жыццё: стаў добрым сем'янінам, клапатлівым татам і мужам. «Сапраўдны сябар! Мужчына з вялікай літары, ён заўсёды быў гатовы дапамагчы і ніколі не падводзіў. Ці шмат знойдзеца выкладчыкаў, з якімі студэнты працягваюць падтрымліваць добрыя адносіны, вітацца, ды і проста памятаць у твар пасля таго, як здалі экзамен? А вось Сяргея Аляксандравіча яны любілі па-сапраўднаму!» – сказала Алена Эдуардаўна Васільева, намеснік дэкана ЭФ БДУ.

Сяргей Аляксандравіч Гаруновіч пайшоў з жыцця, але застаўся з намі, студэнтамі, і з усімі любімымі, роднымі і блізкімі, з тымі, хто ўмеў, як ён, прымаць жыццё такім, якім яно ёсць. Ён не любіў пампезнасці, не цяпеў хамства і

заўсёды ўмеў ставіць студэнта на месца. Чалавек мудры і рэальны, ён жыў разам з намі – радуючыся агульнай веселасці і хварэючы душой за ўсе несправядлівасці нашага неда-сканалага жыцця. Неяк з усмешкай ён няўзнак сказаў: «Дарогу здужае той, хто ідзе: ніколі не адчайвайцеся і не здавайцеся, нягледзячы на ўсе цяжкасці!»

Ён сышоў не развітаўшыся, паабяцаўшы застацца ў душы назаўсёды.

Вечная адданасць, памяць і любоў!

Ганна БАМБУРАВА

АБ'ЯВЫ

**БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ
УНІВЕРСІТЭТ**

**АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС
НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:**

ЗАГАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: англійскай мовы і моўнай камунікацыі, аналітычнай хіміі,

ПРАФЕСАРАЎ КАФЕДРАЎ: гісторыі Беларусі новага і найноўшага часу,

ДАЦЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: фізічнай электронікі і нанатэхналогій, неарганічнай хіміі, арганічнай хіміі, радыяцыйнай хіміі і хіміка-фармацэўтычных тэхналогій, філасофіі і метадалогіі навукі, грамадзянскага працэсу і працоўнага права, крыміналістыкі, банкаўскай і фінансавай эканомікі, этналогіі, музеялогіі і гісторыі мастацтва, гісторыі Беларусі новага і найноўшага часу, экалогіі чалавека,

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: фізічнага выхавання і спорту, англійскай мовы гуманітарных факультэтаў, англійскай мовы і моўнай камунікацыі, інфармацыйных тэхналогій, германскіх моў, міжнароднага прыватнага і еўрапейскага права, раманскіх моў, мовазнаўства і краіназнаўства Усходу,

ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: філасофіі і метадалогіі навукі, псіхалогіі, англійскай мовы гуманітарных факультэтаў, раманскіх моў,

АСІСТЭНТА КАФЕДРЫ сістэмнага аналізу і камп'ютарнага мадэлявання.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйская, 5 а, упраўленне кадрў, тэл. 209-54-36.

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

2 лістапада Ісачэнка Аляксандр Мікалаевіч, дацэнт кафедры інфармацыйных сістэм кіравання

7 лістапада Гарнік Антаніна Васільеўна, дацэнт кафедры класічнай філалогіі

11 лістапада Глушан Сяргей Вітальевіч, дацэнт кафедры генетыкі

12 лістапада Хадасевіч Ганна Сяргееўна, дацэнт кафедры гісторыі Беларусі новага і найноўшага часу

14 лістапада Парэчына Святлана Генадзьеўна, дацэнт кафедры паліталогіі

14 лістапада Екадумаў Андрэй Іванавіч, дацэнт кафедры філасофіі і метадалогіі навукі

16 лістапада Філінская Ларыса Уладзіміраўна, дацэнт кафедры сацыялогіі

19 лістапада Урбан Марыя Марцінаўна, дацэнт кафедры міжнародных эканамічных адносін

20 лістапада Камяк Анатоль Іванавіч, прафесар кафедры лазернай фізікі і спектраскапіі

25 лістапада Саковіч Марыя Уладзіміраўна, дацэнт кафедры тэарэтычнай і інстытуцыянальнай эканомікі

27 лістапада Кемброўская Наталля Генадзьеўна, дацэнт кафедры агульнай фізікі

Спіс усіх імяніннікаў размешчаны на сайце БДУ www.bsu.by ў раздзеле «Нашы юбіляры».

Паводле інфармацыі ўпраўлення кадрў БДУ

НА ЗАМЕТКУ

Маскоўскі раённы аддзел па надзвычайных сітуацыях нагадвае:

каб асенне-зімовы перыяд прайшоў у цяпле і ўтульнасці, не выкарыстоўвайце абагравальныя прыборы саматужнай вытворчасці, не сушыце адзенне над газавай і электрычнай плітой, а таксама на абагравальніках. Парушэнне правілаў пажарнай бяспекі прыводзіць да ўзнікнення пажару, а пасля і гібелі людзей. **Тэлефон службы выратавання – 101.**

17 лістапада ўсё прагрэсуйнае студэнцтва адзначае Міжнародны дзень студэнта. Хто, як не дэкан, найбольш ведае сваіх выхаванцаў? Мы звярнуліся да некаторых кіраўнікоў з жартаўлівым пытаннем наконт стэрэатыпаў, якія датычацца таго ці іншага факультэта.

А ЦІ ПРАЎДА, ШТО...

Дэкану факультэта міжнародных адносін Віктару ШАДУРСКАМУ:

– **Існуе меркаванне, што ФМА рыхтуе нявест для замежных жаніхоў, а таксама што ўсе вашы студэнты ездзяць на заняці на іншамарках...**

– Цяжка коратка пракаментаваць няслушныя стэрэатыпы, якія фарміраваліся дзесяцігоддзямі. Аднак паспрабуем.

Па першым пытанні:

– Каханне не ведае меж. Яно непадуладнае загадам, нават дэкана. Калі мы не можам змяніць сітуацыю, мы павінны паспрабаваць выкарыстаць яе ў сваіх інтарэсах! Прапаную 2 слоганы:

Жанчыны кахаюць паспяховых мужчын. Беларускія мужчыны, дамагаюцца поспеху, і ўсе жанчыны свету да вас пацягнуцца!

– Беларускія дзяўчаты, выходзячы за паспяховых мужчын, ператвараюць іх у інвестараў для беларускай эканомікі!

Па другім пытанні:

Калі б было магчыма, большасць студэнтаў ФМА ездзіла б на вучобу на вельсіпехах!

Дэкану факультэта прыкладной матэматыкі і інфарматыкі Паўлу МАНДРЫКУ:

– **Лічыцца, што факультэт прыкладной матэматыкі і інфарматыкі выключна мужчынскі, бо праграмаванне не стасуецца з жаночай логікай...**

– Што тычыцца так званай «гендарнай характарыстыкі» ФПМІ, то, наадварот, гадоў 15–20 таму абрэвіятуру нашага факультэта жартам (а, як вядома, у кожным жарце ёсць доля шарту) часта расшыфроўвалі як «Факультэт, Пакінуты Мужчынамі», таму што на 20 дзяўчат было толькі 5 хлопцаў. Цяпер сітуацыя крыху лепшая, і хача дзяўчат на ФПМІ толькі 25 % ад усяй колькасці студэнтаў, затое гэта лепшая іх частка. Пянацца «жаночая логіка» не ўсім зразумелае, зрэшты, як і паняцце «матэматычная

логіка». Ды справа ж не ў назве – важна, што лагічнае мысленне з'яўляецца абавязковым і неабходным для кожнага выпускніка ФПМІ, а нашы выдатныя выпускніцы, як правіла, абвргаюць няслушныя стэрэатыпы, працуючы матэматыкамі-праграмістамі, матэматыкамі-эканамістамі, спецыялістамі па абароне інфармацыі, бізнес-аналітыкамі і да т. п., і разам з гэтым перамагаючы ў конкурсах прыгажосці.

Дэкану гістарычнага факультэта Сяргею ХОДЗІНУ:

– **Ці праўда, што на гістарычны факультэт паступаюць прыхаваныя авантурысты і шукальнікі скарбаў, якія цікавяцца мінулым, толькі каб ведаць, дзе капаць?**

– Адкажам як гісторыкі. Мы вывучаем гісторыю людзей, а ў кожнага з іх свая праўда, нават такая, як у пытанні. Гісторык – як следчы: бачыць, але шукае доказы для абгрунтавання. Таму авантурысты выяўляюцца адразу. А шукальнікаў скарбаў адразу забіраем на археалагічную практыку. Яны там капаюць дзень і ноч. Прыходзіцца нават не толькі капаць, але і апрацоўваць кожны знойдзены фрагмент пры дапамозе ўсё той жа славаці з зубной шчоткі. Пасля гэтага хочаш не хочаш, а зразумееш, што гісторыя, у тым ліку археалогія, не толькі рамантыка, але і цяжкая, складаная навука.

А яшчэ студэнты з цягам часу даведваюцца, што такое сапраўднае сяброўства. Нават зацятты шукальнікі скарбаў пачынаюць згаджацца, што галоўны скарб нашай зямлі – гэта людзі, якія жывуць і працуюць. А наша родная зямля вельмі багатая на такія чалавечыя скарбы.

Дэкану хімічнага факультэта Дзмітрыю СВІРІДАВУ:

– **Няўжо на хімфак паступаюць заўзятары**

эфектных рэакцый, каб усё бурліла і кіпела...

– Сапраўды, існуе магія хімічнага эксперыменту, бо менавіта зачаравальная карціна раствораў, якія змяняюць колер, выпадання асадкаў і зыхатлівых крышталяў прывяла многіх з нас у сцены хімічнага факультэта. Але насамрэч для сапраўднага хіміка ўсё гэта другаснае, самым важным для яго з'яўляецца канчатковы вынік, а менавіта атрыманне новага рэчыва. Таму яго цяга да эфектаў – гэта не свавольства, а любоў да Хіміі!

Дырэктару Інстытута журналістыкі Сяргею ДУБОВІКУ:

– **Кажуць, што студэнтаў журфака пасля трэцяга курса не злавіць на занятках, бо ўсе яны нібыта працуюць, і што журфак – гэта арэал чутак...**

– Пэўная колькасць студэнтаў пасля 3-га курса стала працуе ў СМІ. Як нельга навуцы ўрача без бальніцы, так нельга падрыхтаваць журналіста без рэдакцыі. Але наведванне заняткаў, як правіла, абавязковае. Некаторыя выкладчыкі-практыкі праводзяць заняткі непасрэдна ў СМІ. Гэта дазваляе да 5-га курса падрыхтаваць не журналіста-стажора, а сапраўднага спецыяліста, якому не трэба час для адаптацыі.

А што тычыцца чутак, то чуткі – гэта неад'емная част-

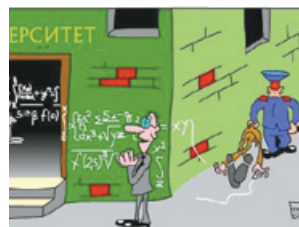
ка прафесіі рэпарцёра, так бы мовіць, правёрка журналісцкіх інстынктаў і добрае практыкаванне для розуму. Журналіст без плёткі, як салдат без вінтоўкі.

Дэкану механіка-матэматычнага факультэта Дзмітрыю МЯДЗВЕДЗЕВУ:

– **Лічыцца, што студэнты мехмата схільныя праціваць усе крокі і жыццё і правяраць з дапамогай матэматычных формул...**

– Гатовы паспрацаваць з тымі, хто так лічыць. Безумоўна, ёсць і такія сярод нашых студэнтаў. Прычым яны дзеліцца на дзве нераўнаважныя групы. Вельмі малая група так сапраўды разважае, таму што інакш проста не можа. Гэта людзі, якія жывуць Матэматыкай і размаўляюць менавіта яе мовай. Другая, значна больш шматлікая, робіць выгляд, што яны так разважаюць. Але менавіта робяць выгляд, пераследуючы свае інтарэсы, прычым далёка не заўсёды карыслівыя. Ну а большасць нашых студэнтаў – гэта сучасныя людзі, якія жывуць у XXI ст. і ўвабраві ў сябе ўсё яго асаблівасці. Гэта вясёлыя, творчыя, неабаякавыя

дзяўчаты і юнакі, якія любяць і разумеюць не толькі матэматыку і механіку. На мехмаце ніколі не сумна.

Дэкану філалагічнага факультэта Івану РОЎДУ:

– **Многія лічаць філалагічны факультэт дзявоцым, а філалогію – заняткам, найбольш прыдатным для жаночага розуму...**

– Сапраўды, філалагічны факультэт у асноўным дзявочы, а хлопцы тут амаль што рарытэтная з'ява. Таму стаўленне дзяўчат да мужчынскай паловы (больш дакладна, відаць, будзе сказаць «часцінкі») нашага факультэта, як да ўсяго рэдкага і каштоўнага: іх любяць, шануюць, хоць да дуэлі з-за іх, наколькі мне вядома, не даходзіць. Хлопцам жа ў нас, думаю, няпроста. Калі вакол пануе такая прыгажосць, дзе ж тут будзеш думаць пра заняткі, асабліва ў цёплы перыяд года.

Для якога розуму філалогія больш прыдатны заняткаў? Гендарны падыход у дадзеным выпадку не крытэрыі для адказу на пытанне. Філалогія дае глыбокую гуманітарную адукацыю кожнаму чалавеку, які ёй захоплены. Яна фарміруе ґрунтоўныя веды ў галіне не толькі мовы і літаратуры, але і культуры, гісторыі, традыцый свайго народа і народаў свету і робіць нашых прыгожых філалагінаў яшчэ больш прыгожымі не толькі знешне, але і ўнутрана, а філалагаў-хлопцаў – сапраўднымі рыцарамі і добрымі, ласкавымі, пяшчотнымі мужамі.

Дэкану біялагічнага факультэта Уладзіміру ЛЫСАКУ:

– **Распаўсюджана думка, што студэнты біялагічнага факультэта – гэта навукоўцы-батанікі, якія, акрамя сваіх гербарыяў і матылёў, нічым больш не цікавяцца.**

– Мабыць, няма іншай такой навуцы, якая спалучала б у сабе настолькі шырокія і разнастайныя галіны ведаў, як біялогія. Таму сёння студэнт біялагічнага факультэта – гэта будучы спецыяліст у галіне біяінжынерыі і бія-

інфарматыкі, аналітычнай біяхіміі, малекулярнай генетыкі, біяхімічнай фармакалогіі і г. д. Але самае галоўнае, што гэта вельмі актыўны, крэатыўны, шырока эрудзіраваны малады чалавек, з творчым падыходам да вырашэння практычна любой задачы. Толькі нашы студэнты-біёлагі вось ужо больш за 35 гадоў штогод прадстаўляюць як мінімум дзве прэм'еры «біятэатра» і ладзяць незабыўныя святы – Дзень біёлага, «Прысвячэнне ў першакурснікі», курсы «Містэр біяфака» і «Міс біяфака», студэнцкія капуснікі і г. д. У нас больш за 60 гадоў выходзіць студэнцкая газета Vita, па якой можна вывучаць гісторыю факультэта. Сярод студэнтаў біяфака майстры спорту па самба, універсальным баі,

армрэстлінгу, спартыўнай акрабатыцы, плаванні і інш.; пераможцы і прызёры чэмпіянатаў Беларусі і свету. Гонар біяфака – каманда па спартыўнай аэробіцы. Сярод нашых выпускнікоў член Саюза пісьменнікаў Беларусі (аўтар кніг у жанры гумарыстычнага фэнтэзі), член Саюза кінематаграфістаў Расіі; рэжысёр, сцэнарыст, апэратар, аўтар больш за 40 фільмаў і сацыяльных відэаролікаў аб прыродзе; папулярная вядучая тэле- і радыёпраграм, шэраг паспяховых бізнесменаў і многія іншыя надзвычай таленавітыя людзі, якія студэнтамі біяфака збіралі гербарыі і лавілі матылёў падчас летніх практык, што праходзяць у маляўнічых месцах нашай краіны.

У жыцці студэнта-біёлага ёсць заходы і світанкі над ракой Бярэзінай і незабыўныя сустрэчы з жамчужынамі беларускай прыроды – возерам Нарач, Бярэзінскім запаведнікам, Налібоцкай пушчай і балотамі Палесся... Ёсць захапляльнае адчуванне далучэння да новага, невядомага падчас біялагічнага эксперыменту ў лабараторыі і падчас даследчай экскурсіі. І яшчэ – сустрэчы з цікавымі людзьмі: навукоўцамі, практыкамі аховы прыроды, падарожнікамі...

**Падрыхтавалі
Сяргей ШАФАЛОВІЧ,
Ганна ЛАГУН**